



Vlaanderen
is landbouw & visserij



DE VLAAMSE AGROHANDEL IN 2019

DEPARTEMENT
LANDBOUW
& VISSERIJ

www.vlaanderen.be/landbouw

////////////////////////////////////

DE VLAAMSE

AGROHANDEL IN 2019

////////////////////////////////////

Auteurs:

Tom Van Bogaert, Jonathan Platteau, Ruben Janssens

INHOUD

Samenvatting.....	5
1 Situering en scope agrohandelsrapport.....	6
2 Vlaamse agrohandel in de kijker: overzicht.....	7
3 Focus op productgroepen.....	10
3.1 Akkerbouwproducten	10
3.2 Dierlijke producten	11
3.3 Tuinbouwproducten	12
3.4 Agro-industriële producten	13
3.5 Overige producten (dranken, veevoeder, vis, enz.)	14
4 Focus op agrarische producten.....	15
4.1 Aardappelen	15
4.2 Granen	15
4.3 Groenten	16
4.4 Fruit	17
4.5 Sierteelt	18
4.6 Vleesvee	18
4.7 Zuivel	19
4.8 Varkens	20
4.9 Plumvee	20
4.10 Vis en zeevruchten	21
5 Focus op handelspartners.....	22
5.1 Export	22
5.2 Import	22
5.3 Handelssaldo	23
6 Aandeel van Vlaanderen in België en EU.....	24
Figuren.....	27
Tabellen.....	27



1 SITUERING EN SCOPE AGROHANDELSRAPPORT

Naar jaarlijkse gewoonte blikken we in dit rapport terug naar de prestaties van onze buitenlandse handel van agrarische producten in het voorbije jaar op basis van gegevens van de Nationale Bank van België (NBB) en de Comext-databank van Eurostat.

Net zoals vorig jaar ligt de focus op de Vlaamse agrohandelscijfers en niet de Belgische. Op Vlaams niveau zijn cijfers beschikbaar vanaf 2016. Langere tijdreeksen zijn niet mogelijk.

De cijfers zijn een weergave van de rechtstreekse in- en uitvoerbewegingen van goederen tussen twee landen op basis van het communautaire concept. Doorvoer van producten zit eveneens in de cijfers. België is een belangrijk transitland met de havens van Antwerpen en Zeebrugge. Van ingevoerde producten is het aandeel dat verder geëxporteerd wordt naar andere landen niet bekend. De handel tussen de gewesten binnen België is evenmin meegenomen.

De agrohandel is ingedeeld in vijf productgroepen:

- akkerbouwproducten
- dierlijke producten
- tuinbouwproducten
- agro-industriële producten (bestrijdingsmiddelen, landbouwmaterieel en meststoffen)
- andere producten (vis, schaal- en weekdieren, dranken, oliën en vetten, veevoeders).

Dit rapport bestrijkt dus een brede waaier aan producten, van eetbare producten die een directe link hebben met landbouw en visserij, zoals groenten, fruit, melk, vlees en vis, tot bewerkte voeding en dranken van de voedingsindustrie, zoals koekjes en chocolade (allebei akkerbouwproducten) en bier (ander product). Ook niet-voeding is goed vertegenwoordigd.

We plaatsen de cijfers ook in een Belgisch en Europees kader. Het Verenigd Koninkrijk maakte in 2019 nog deel uit van de Europese Unie.

We kiezen in het rapport consequent voor de handelscijfers in waarde (euro) en niet in hoeveelheid (ton).

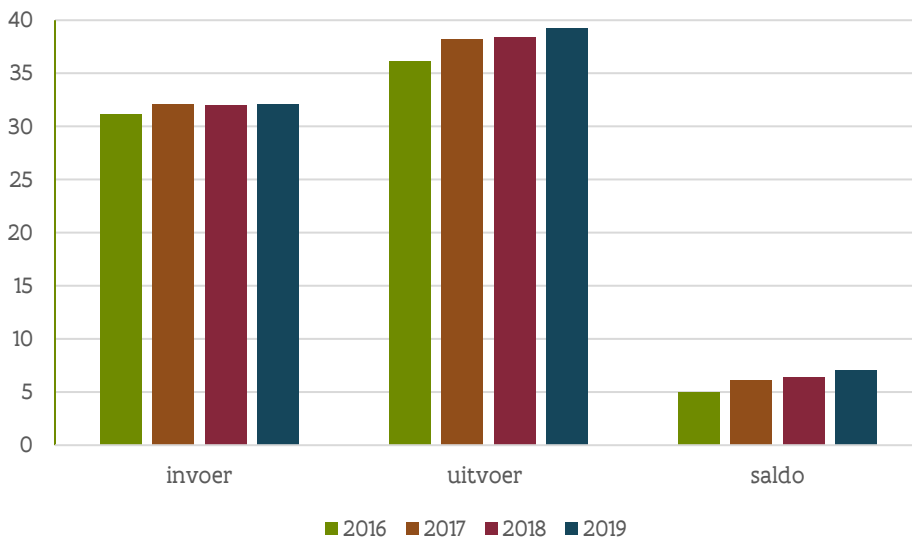
Bij de evolutie van de handelscijfers moet je ook rekening houden met de inflatie, de consumptieprijsindex en de wisselkoersen. In 2019 was er in België een inflatie van 1,4%, in 2017 en 2018 was dat zelfs telkens 2,1%. De consumptieprijsindex voor niet-bewerkte levensmiddelen (fruit, groenten, vlees, vis) daalde in 2019 in België met 0,4%, maar steeg in de eurozone met 1,4%. Voor bewerkte levensmiddelen was er een stijging van 1,7% in België en 1,9% in de eurozone. De wisselkoersen (bv. tussen euro en Amerikaanse dollar, Britse pond of Chinese yuan) fluctueren. Voor meer informatie daarover verwijzen we naar de [macro-economische statistieken van de Nationale Bank van België](#).

////////////////////////////////////

2 VLAAMSE AGROHANDEL IN DE KIJKER: OVERZICHT

Vlaanderen voert in 2019 agrarische producten uit ter waarde van 39,2 miljard euro. De invoerwaarde bedraagt 32,1 miljard euro. Het handelsoverschot ligt daarmee op 7,1 miljard euro. In vergelijking met de voorgaande jaren is er een stijgende tendens waar te nemen. Ten opzichte van 2018 is de uitvoer met 2% gestegen en het overschot met 11%. In drie jaar tijd groeide de uitvoer met 8% en het handelssaldo zelfs met 41%. Vlaanderen wordt gekenmerkt door een open economie en een exportgerichte agrovoedingsindustrie.

Figuur 1: agrarische invoer, uitvoer en handelssaldo, in miljard euro, Vlaanderen, 2016-2019



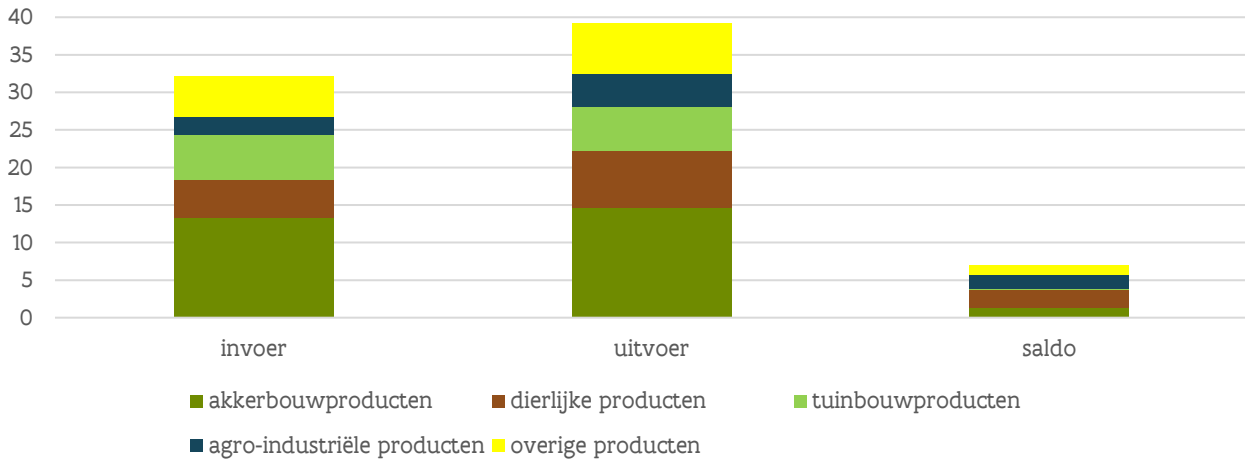
Bron: Departement Landbouw en Visserij op basis van NBB

De akkerbouwproducten zijn met voorsprong de belangrijkste productgroep voor de agrohandel. De uitvoer is goed voor 14,6 miljard euro, de invoer voor 13,3 miljard euro. Bij de uitvoer staan de dierlijke (7,5 miljard euro) en de overige producten (6,8 miljard euro) op de plaatsen twee en drie, bij de invoer zijn dat de tuinbouw- (5,9 miljard euro) en de overige producten (5,4 miljard euro).

Vooraf de dierlijke producten (met een positief saldo van 2,4 miljard euro) en de agro-industriële producten (+1,9 miljard euro) dragen bij tot het Vlaamse handelsoverschot. Ook de overige producten (+1,4 miljard euro) en de akkerbouwproducten (+1,3 miljard euro) noteren een duidelijk overschot. Bij tuinbouwproducten is het verschil tussen invoer- en uitvoerwaarde gering (saldo van +57 miljoen euro). Het positieve saldo wijst erop dat de Vlaamse agrovoedingssector meerwaarde creëert. We voeren veel onbewerkte bulkproducten in (bv. cacao, tarwe, gerst, soja) en voeren in meer of mindere mate verwerkte producten uit (bv. chocolade, koekjes, bier, zuivel en vlees).

////////////////////////////////////

Figuur 2: agrarische invoer, uitvoer en handelssaldo opgesplitst per productgroep, in miljard euro, Vlaanderen, 2019



Bron: Departement Landbouw en Visserij op basis van NBB

Zuivelproducten zijn in 2019 ons belangrijkste handelsproduct binnen de totale agrohandel. Ze laten de hoogste invoer- en uitvoerwaarde optekenen. Cacao-producten en vers vlees staan op de tweede en derde plaats bij de exportproducten en noteren een handelsoverschot van meer dan een miljard euro. Dat laatste geldt ook voor aardappelbereidingen en bier. Andere sterke exportproducten zijn banketbakkerswerk, diepvriesgroenten, meststoffen, landbouwmaterieel, veevoeders en bestrijdingsmiddelen. De export van vers fruit scoort ook hoog, maar de import is nog groter. In vergelijking met 2018 is de uitvoer van aardappelbereidingen (+19%), cacao-producten en bier (elk +10%) er het sterkst op vooruitgegaan, terwijl de uitvoer van bestrijdingsmiddelen (-13%) en vers fruit (-9%) zakte.

Tabel 1: uitvoerwaarde en handelssaldo van twaalf belangrijkste agrarische exportproducten, in miljoen euro, Vlaanderen, 2019

product	uitvoerwaarde	saldo
zuivelproducten	2 935,7	455,8
cacao-producten	2 819,0	1 160,5
vers vlees	2 734,5	1 713,1
meststoffen	1 718,1	769,5
banketbakkerswerk	1 701,3	995,3
vers fruit	1 648,4	-403,7
aardappelbereidingen	1 637,0	1 452,1
landbouwmaterieel	1 463,6	561,1
veevoeders	1 437,0	503,4
bier	1 241,3	1 097,7
diepvriesgroenten	1 131,7	833,1
bestrijdingsmiddelen	1 094,8	580,1

Bron: Departement Landbouw en Visserij op basis van NBB

Vers fruit (voornamelijk zuidvruchten) noteert, na zuivel, de hoogste invoerwaarde. Een aanzienlijk handelstekort is er bij kool- en raapzaad, oliën en vis. Hetzelfde geldt voor schaal- en weekdieren, wijn, koffie en tarwe.



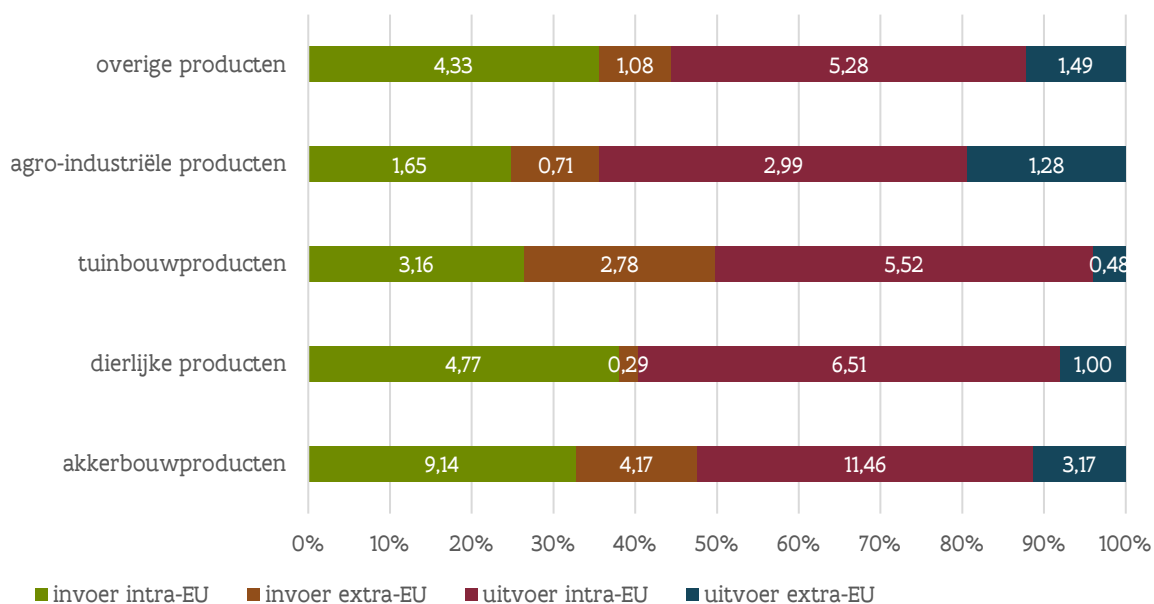
Tabel 2: invoerwaarde en handelssaldo van de twaalf belangrijkste agrarische importproducten, in miljoen euro, Vlaanderen, 2019

product	invoerwaarde	saldo
zuivelproducten	2 480,0	455,8
vers fruit	2 052,1	-403,7
cacaoproducten	1 658,5	1 160,5
oliën	1 221,9	-564,7
vers vlees	1 021,4	1 713,1
tabak	962,1	43,3
veevoeders	933,6	503,4
meststoffen	948,6	769,5
landbouwmaterieel	902,5	561,1
vis	855,4	-440,7
water en limonade	833,8	-71,8
kool- en raapzaad	763,5	-646,7

Bron: Departement Landbouw en Visserij op basis van NBB

Het spreekt voor zich dat de handel binnen de EU omvangrijker is dan de handel met derde landen. Vlaanderen ligt in Europa immers zeer centraal in een regio met belangrijke afnemers en leveranciers. 81% van de export van agrarische producten gaat naar de andere EU-landen. Van alle ingevoerde agrarische producten is 72% afkomstig uit de EU. Het agrohandelsoverschot met de EU is met 8,7 miljard bijzonder groot. Met de landen buiten de EU is er daarentegen een tekort van 1,6 miljard euro. We drijven vooral handel met onze buurlanden Frankrijk, Nederland, Duitsland en het Verenigd Koninkrijk.

Figuur 3: in- en uitvoerwaarde van de vijf producthoofdcategorieën, in miljard euro, en aandeel van totale handel in %, Vlaanderen, 2019



Bron: Departement Landbouw en Visserij op basis van NBB



3 FOCUS OP PRODUCTGROEPEN

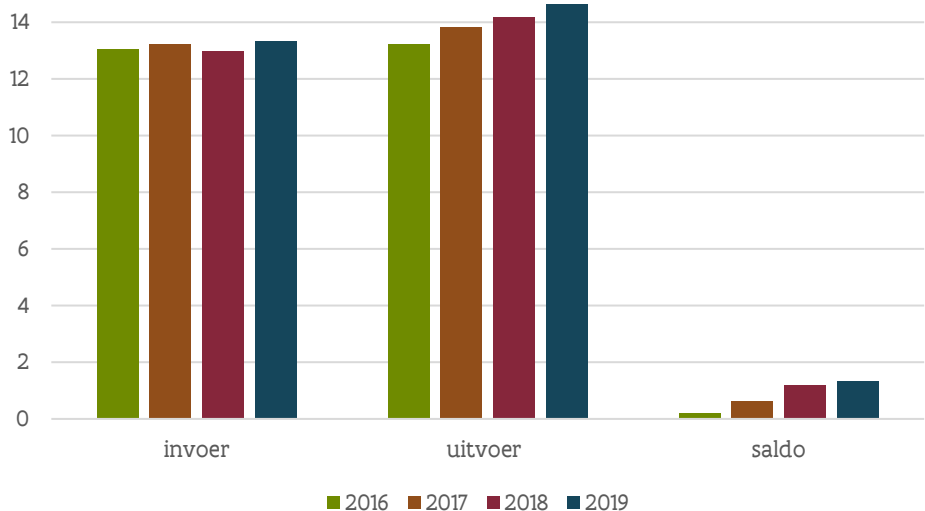
We overlopen in dit hoofdstuk de vijf productgroepen binnen de agrohandel.

3.1 AKKERBOUWPRODUCTEN

Tot de groep akkerbouwproducten behoren graangewassen, aardappelen, oliehoudende zaden (koolzaad, mosterdzaad, lijnzaad), industriële gewassen (zoals katoen, vlas en hennep), droge peulvruchten en uitheemse gewassen (zoals theebladeren, cacao, koffiebonen en rijst). Naast de ruwe producten omvat de groep ook een hele reeks verwerkte producten zoals gebak, pralines en chocolade.

De Vlaamse uitvoer van akkerbouwproducten nam tussen 2016 en 2019 gestaag toe. In 2019 bedraagt de exportwaarde 14,6 miljard euro (+11% tegenover 2016). De invoerwaarde klokt af op 13,3 miljard euro en ging er minder (+2%) op vooruit. Het handelsoverschot groeide daardoor aanzienlijk, van nog geen 180 miljoen euro in 2016 naar 1,3 miljard euro in 2019.

Figuur 4: in- en uitvoer van akkerbouwproducten, in miljard euro, Vlaanderen, 2016-2019



Bron: Departement Landbouw en Visserij op basis van NBB

Er zijn twee productgroepen binnen de akkerbouwproducten die in 2019 een invoerwaarde van meer dan 2 miljard euro noteren: de afgeleide producten (vooral cacao- en tabaksproducten) en de overige gewassen (vooral tabak, cacao en koffie). Daarna volgen de graanproducten (zoals banketbakkerswerk), de granen in korrel (tarwe, gerst, mais en rijst) en de oliehoudende zaden en producten (kool- en raapzaad en soja). De sterkste groei vindt plaats bij aardappelen: +57% tegenover 2016. Koolzaad daalt daarentegen met 22%.

De graanproducten en de afgeleide producten – lees: banketbakkerswerk en cacaoproducten – zijn samen goed voor meer dan de helft van de uitvoerwaarde van akkerbouwproducten. Daarna komen de overige gewassen, aardappelen en suikerhoudende producten. Bij de meeste productgroepen is er een stijging in de laatste drie jaar waar te nemen, bij aardappelen zelfs met 41% .

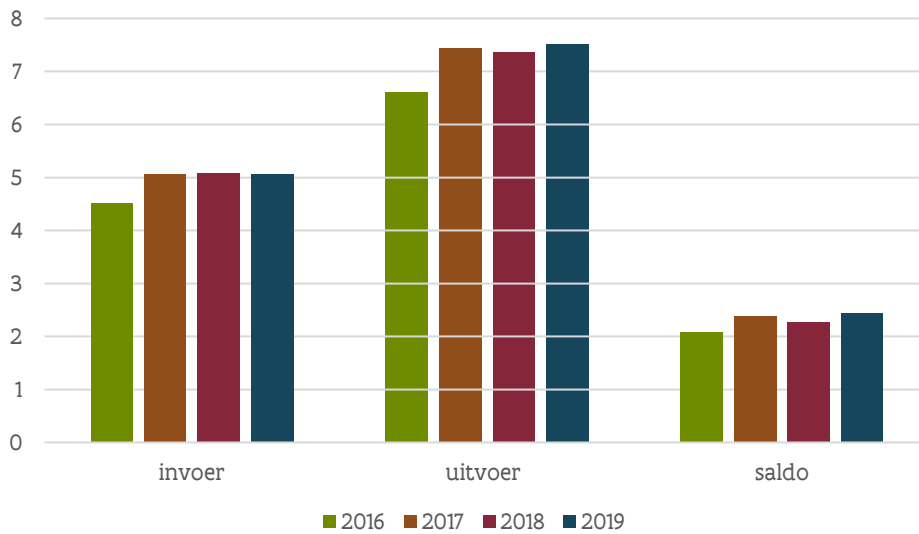


3.2 DIERLIJKE PRODUCTEN

De dierlijke producten omvatten slacht- en gebruiksdieren, fokdieren, alle onverwerkte en verwerkte vleesproducten, zuivelproducten, eieren, honing en dierlijke producten die niet voor menselijke consumptie zijn bestemd (bv. wol en pelzen).

De dierlijke producten zijn belangrijk voor de Vlaamse export met een handelsoverschot van 2,4 miljard euro. De uitvoer is tegenover 2018 lichtjes gestegen naar 7,5 miljard euro, wat 14% meer is dan in 2016. De invoerwaarde is in drie jaar tijd met 12% gestegen naar 5,1 miljard euro..

Figuur 5: in- en uitvoer van dierlijke producten, in miljard euro, Vlaanderen, 2016-2019



Bron: Departement Landbouw en Visserij op basis van NBB

Zuivelproducten, vooral kaas, boter en melk, maken met een invoerwaarde van 2,5 miljard euro bijna de helft uit van de invoer van dierlijke producten. Vers vlees zit net boven het miljard euro. Daarna volgen vleesbereidingen en slacht- en gebruiksdieren. De invoer van zuivel is tegenover 2016 met een vijfde gestegen. Ook fokdieren, eieren en vers vlees noteren duidelijke groeicijfers. Niet-eetbare dierlijke producten en honing zijn de sterkste dalers.

Bij de uitvoer van dierlijke producten springen twee categorieën eruit. Zuivelproducten en vers vlees hebben een aandeel van respectievelijk 39% en 36%. Vleesbereidingen en slacht- en gebruiksdieren volgen op respectabele afstand. In vergelijking met 2016 gaan de meeste productgroepen erop vooruit. Zuivel doet het met een stijging van 28% opvallend goed. Vers vlees blijft al jaren op hetzelfde niveau, terwijl de uitvoer van eieren na een gestage groei opnieuw krimpt.

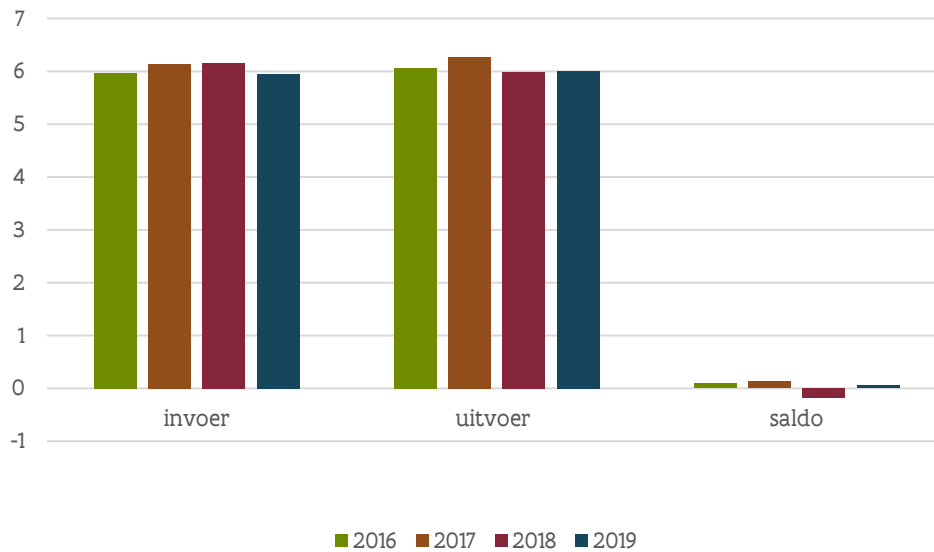


3.3 TUINBOUWPRODUCTEN

De categorie tuinbouwproducten bestaat uit groenten, fruit, sierteelproducten, aromatische planten en olijfolie.

De Vlaamse invoer van tuinbouwproducten bedraagt in 2019 5,9 miljard euro, de uitvoer 6,0 miljard euro. Er is, anders dan in 2018, een beperkt handelsoverschot van 57 miljoen euro. Tegenover vorig jaar is de invoer met 4% gezakt, terwijl de uitvoer nagenoeg constant gebleven is. In vergelijking met 2016 zijn de verschuivingen gering.

Figuur 6: in- en uitvoer van tuinbouwproducten, in miljard euro, Vlaanderen, 2016-2019



Bron: Departement Landbouw en Visserij op basis van NBB

Vers fruit, waaronder zuidvruchten, is in 2019 goed voor 35% van de totale invoer van tuinbouwproducten. Daarna volgen verwerkt fruit (19%), verwerkte groenten (15%), verse groenten (12%), sierteelproducten (8%) en noten (6%). In 2019 is de invoer van sierteelproducten met 29% gestegen tegenover 2018. Verse groenten deden het ook goed, terwijl vers fruit en verwerkte groenten erop achteruitgingen.

Bij de uitvoer van tuinbouwproducten laten vers fruit en verwerkte groenten de concurrentie achter zich, met een aandeel van elk 27%. Het gaat vooral om doorgevoerde zuidvruchten en Vlaamse diepvriesgroenten. Daarna komen verwerkt fruit (20%), verse groenten (12%) en sierteelt (8%). Vers fruit was de sterkste daler in 2019 (-9%), terwijl verse groenten een prima jaar kenden (+10%).

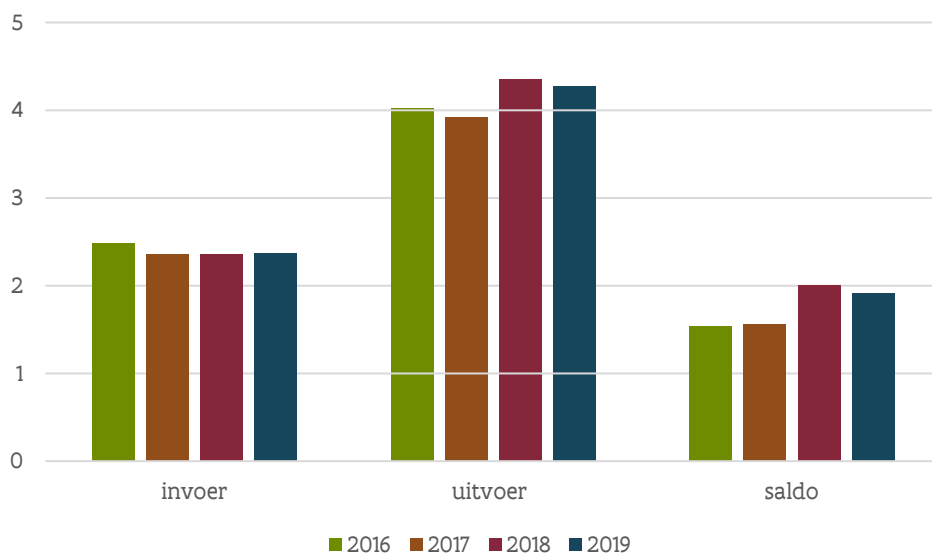


3.4 AGRO-INDUSTRIËLE PRODUCTEN

De agro-industriële producten omvatten meststoffen, gewasbeschermingsmiddelen en landbouwmachines en -werktuigen, stuk voor stuk belangrijke toeleveringssectoren voor de primaire sector.

De Vlaamse uitvoer van agro-industriële producten is in drie jaar tijd met 6% gestegen naar 4,3 miljard euro. De invoer is in dezelfde periode met 5% gezakt naar 2,4 miljard euro. Het handelsoverschot groeide naar 1,9 miljard euro, bijna een kwart meer dan in 2016. Ten opzichte van 2018 daalde de export wel lichtjes met 2%, terwijl de invoer stabiel bleef.

Figuur 7: in- en uitvoer van agro-industriële producten, in miljard euro, Vlaanderen, 2016-2019



Bron: Departement Landbouw en Visserij op basis van NBB

De handel in meststoffen groeit jaar na jaar. De productcategorie is goed voor 40% van de invoer en uitvoer van agro-industriële producten. Tegenover 2016 is de invoer met 19% en de uitvoer zelfs met 25% gestegen. Bij landbouwmaterieel, de tweede belangrijkste categorie, is de invoer in dezelfde periode gezakt (-10%), terwijl de uitvoer floreert (+7%). Bij bestrijdingsmiddelen is er een dalende tendens waar te nemen, zowel bij in- (-24%) als uitvoer (-14%).

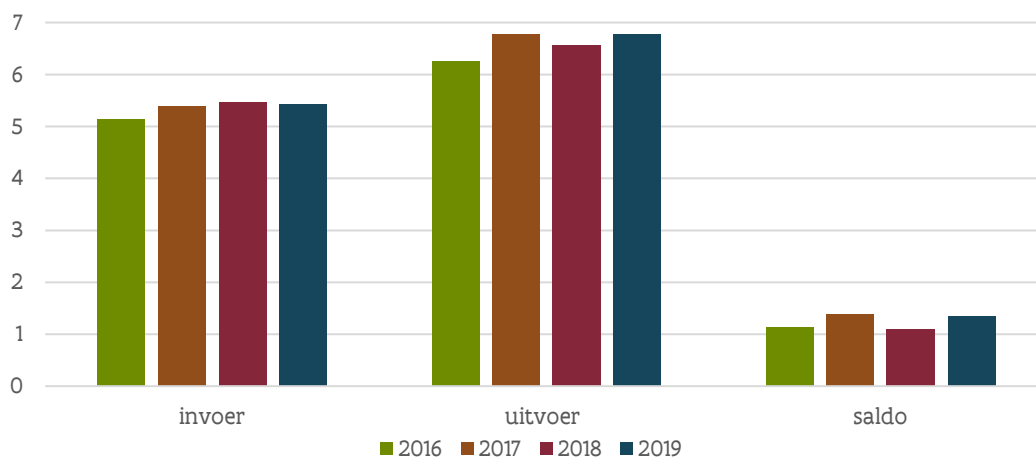


3.5 OVERIGE PRODUCTEN (DRANKEN, VEEVOEDER, VIS, ENZ.)

De overige producten zijn een heel diverse categorie met vis en visserijproducten, alcoholische en niet-alcoholische dranken, veevoerders, bepaalde oliën en vetten en diverse grond- en hulpstoffen voor de voedingsindustrie (gist, azijn, gedenatureerde alcohol, enz.).

De Vlaamse uitvoer van overige producten is in drie jaar tijd met 8% gestegen tot 6,8 miljard euro. De invoer ging er met 6% op vooruit en bedraagt nu 5,4 miljard euro. Het handelssaldo ligt op 1,4 miljard euro. In 2019 groeide de uitvoer opnieuw, na een ietwat minder 2018.

Figuur 8: in- en uitvoer van overige producten, in miljard euro, Vlaanderen, 2016-2019



Bron: Departement Landbouw en Visserij op basis van NBB

Het belangrijkste handelsproduct binnen deze categorie zijn de dranken, met een aandeel van 41% in de uitvoer en 37% in de invoer. Bij de uitvoer gaat het vooral om bier, maar ook om water en limonade. Die niet-alcoholische dranken zijn de meest ingevoerde producten, net voor wijn. Veevoerders hebben een aandeel van rond de 20% in de handel van de overige producten. Bij de invoer komen vis en schaal- en weekdieren samen aan 28%, terwijl dat bij de uitvoer maar 12% is. Vlaanderen heeft bij deze producten een aanzienlijk handelstekort. In vergelijking met 2016 valt de groeiende handel in dranken op, met een stijging van 16% bij de invoer en 22% bij de uitvoer. Bij vis en vooral bij schaal- en weekdieren is de trend daarentegen negatief.



De belangrijkste niet-Europese leveranciers van vers fruit zijn Colombia (293 miljoen euro), Nieuw-Zeeland (203 miljoen euro), Costa Rica (189 miljoen euro) en Ecuador (157 miljoen euro). Binnen de EU zijn Nederland (339 miljoen euro) en Spanje (189 miljoen euro) de topleveranciers. Verwerkt fruit komt vooral uit Brazilië (433 miljoen euro), Nederland (171 miljoen euro) en Duitsland (114 miljoen euro). De uitvoer van fruit blijft voor 95% in de EU. Voor vers fruit zijn de belangrijkste afzetmarkten Frankrijk (348 miljoen euro), Nederland (343 miljoen euro) en Duitsland (326 miljoen euro). Voor verwerkt fruit bestaat de top drie uit Frankrijk (330 miljoen euro), het Verenigd Koninkrijk (256 miljoen euro) en Duitsland (191 miljoen euro).

4.5 SIERTEELT

Vlaanderen heeft in 2019 bij sierteeltproducten een klein handelstekort van 2,5 miljoen euro. In 2016 was er nog een overschot van 110 miljoen euro. De invoer is sindsdien veel sterker gegroeid (+37%) dan de uitvoer (+4%). Onze drie belangrijkste exportproducten zijn producten van boomkwekerijen (105 miljoen euro), kamerplanten (105 miljoen euro) en perk- en balkonplanten (65 miljoen euro). Ze sluiten af met een handelsoverschot, en dat geldt ook voor azalea's en rododendrons en knollen en bollen. Daartegenover staat dat rozen, anjers en andere snijbloemen diep in het rood gaan met een invoerwaarde van 202 miljoen euro en een tekort van 171 miljoen euro. 2019 was een topjaar voor de invoer van snijbloemen.

Tabel 7: in- en uitvoer van sierteeltproducten, in miljoen euro, Vlaanderen, 2019

product	invoer	uitvoer	saldo
snijbloemen	201,5	30,4	-171,1
boomkwekerijen	44,4	105,4	61,1
kamerplanten	55,7	104,7	49,0
azalea en rododendron	0,5	35,7	35,3
perk en balkonplanten	43,6	64,9	21,4
bollen en knollen	24,3	41,9	17,6
andere sierplanten	116,8	101,1	-15,7
totaal sierteelt	486,6	484,1	-2,5

Bron: Departement Landbouw en Visserij op basis van NBB

94% van de export van sierteeltproducten gaat naar de EU. Frankrijk (223 miljoen euro) en Nederland (125 miljoen euro) zijn de grootste afnemers. Bij de import komt 69% uit de EU. Nederland steekt er met 277 miljoen euro met kop en schouders bovenuit. De eerste achtervolgers komen niet uit de EU. Ethiopië (65 miljoen euro), Israël (47 miljoen euro) en Kenia (27 miljoen euro) zijn, na Nederland, de grootste leveranciers van snijbloemen.

4.6 VLEESVEE

De handel in vleesveeproducten levert een positief handelssaldo op van 322 miljoen euro. Dat is grotendeels te danken aan vers rund- en kalfsvlees, met voorsprong het belangrijkste exportproduct in deze categorie (511 miljoen euro). Vlaanderen voert ook nog vleesbereidingen (80 miljoen euro) en gedroogd en gerookt vlees (9 miljoen euro) uit. Bij de levende dieren is er in 2019 een tekort van 41 miljoen euro. Vooral kalveren voeren we massaal in (91 miljoen euro). Tegenover 2018 is de uitvoer van vleesveeproducten fors gedaald met 15%, terwijl de invoer status quo bleef.

////////////////////////////////////

Tabel 8: in- en uitvoer van vleesvee, in miljoen euro, Vlaanderen, 2019

product	invoer	uitvoer	saldo
vers rund- en kalfsvlees	181,7	511,3	329,7
gedroogd en gerookt vlees	5,9	9,2	3,3
bereidingen	50,0	79,6	29,6
fokdieren	15,1	2,5	-12,6
slacht- en gebruiksdieren (incl. kalveren)	110,1	82,0	-28,1
totaal vleesvee	362,8	684,6	321,9

Bron: Departement Landbouw en Visserij op basis van NBB

99% van het verse rund- en kalfsvlees dat we uitvoeren, blijft binnen de EU. De vier belangrijkste bestemmingen zijn Frankrijk (149 miljoen euro), Nederland (135 miljoen euro), Italië (65 miljoen euro) en Duitsland (64 miljoen euro). Van het ingevoerde rundvlees komt 94% uit de EU, vooral uit Nederland (51 miljoen euro), Frankrijk (49 miljoen euro) en Ierland (32 miljoen euro). De Verenigde Staten (6 miljoen euro) en Japan (3 miljoen euro) zijn de belangrijkste niet-Europese leveranciers. Levende kalveren komen haast uitsluitend uit Nederland.

4.7 ZUIVEL

Zowel de invoer als de uitvoer van zuivelproducten zit ruim boven de 2 miljard euro. In vergelijking met 2016 is de invoer met 20% en de uitvoer zelfs met 28% gestegen. Het handelsoverschot bedraagt in 2019 456 miljoen euro. Dat is vooral te danken aan zuivelbereidingen (zoals roomijs), die met een uitvoer van 604 miljoen euro en een saldo van 417 miljoen euro topwaarden noteren. De balans helt ook positief over bij gecondenseerde melk, smeltkaas, melkdranken, melkpoeder en roompoeder. Een handelstekort is er daarentegen bij kaas, boter, yoghurt, melk en room. Kaas (815 miljoen euro) en boter (367 miljoen euro) zijn samen goed voor bijna de helft van de invoerwaarde.

Tabel 9: in- en uitvoer van zuivel, in miljoen euro, Vlaanderen, 2019

product	invoer	uitvoer	saldo
volle en magere melk	241,6	195,8	-45,8
melkpoeder	372,4	440,5	68,1
gecondenseerde melk	56,4	210,1	153,8
wei en lactose	22,7	28,1	5,5
boter en melkvet	367,5	298,7	-68,8
kaas	815,4	591,0	-224,3
smeltkaas	23,1	140,3	117,2
room	271,4	263,3	-8,1
roompoeder	6,0	18,0	12,0
melkdranken	21,4	104,7	83,3
yoghurt	95,6	41,3	-54,3
zuivelbereidingen	186,7	603,8	417,1
totaal zuivelproducten	2 480,0	2 935,7	455,8

Bron: Departement Landbouw en Visserij op basis van NBB

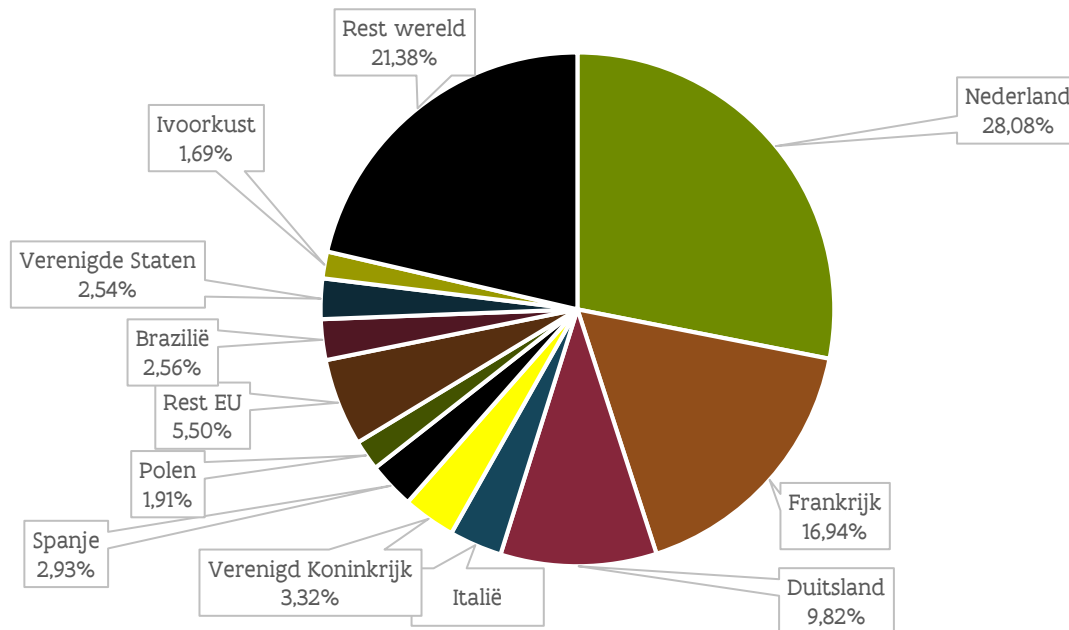
De uitvoer van zuivelproducten gaat voor 80% naar de EU. De belangrijkste klant is Nederland met 639 miljoen euro, gevolgd door Frankrijk (467 miljoen euro), Duitsland (367 miljoen euro), het Verenigd

////////////////////////////////////

Binnen de EU gelden Italië (1,1 miljard euro), het Verenigd Koninkrijk (1,1 miljard euro), Spanje (940 miljoen euro) en Polen (614 miljoen euro) ook als bevoorrechte leveranciers. In de top tien staan drie niet-Europese landen: Brazilië (823 miljoen euro), de Verenigde Staten (817 miljoen euro) en Ivoorkust (541 miljoen euro). Brazilië levert fruitsappen, koffie en tabak, de VS landbouwmaterieel en noten en Ivoorkust cacao.

In vergelijking met 2018 heeft Vlaanderen meer ingevoerd uit Ivoorkust (+21%) en de VS (+5%) en minder uit Brazilië (-9%).

Figuur 10: belangrijkste leveranciers van agrarische producten, in %, Vlaanderen, 2019



Bron: Departement Landbouw en Visserij op basis van NBB

5.3 HANDELSBALANS

Vlaanderen boekt het grootste agrohandelsoverschot met Duitsland (+2,4 miljard euro), gevolgd door het Verenigd Koninkrijk (+2,2 miljard euro) en Frankrijk (+2,1 miljard euro). Met Nederland (-1,7 miljard euro), Brazilië (-576 miljoen euro) en Ivoorkust (-501 miljoen euro) is er daarentegen een stevig handelstekort.

Tabel 13: top tien van landen waarmee Vlaanderen grootste handelsoverschot en -tekort heeft, in miljoen euro, 2019

land	agrohandelssaldo	land	agrohandelssaldo
Duitsland	2 441,8	Nederland	-1 693,2
Verenigd Koninkrijk	2 243,7	Brazilië	-575,6
Frankrijk	2 149,1	Ivoorkust	-501,1
Luxemburg	603,3	Colombia	-331,7
Polen	558,2	Oekraïne	-283,2
Zweden	320,7	Nieuw-Zeeland	-244,3
China	303,8	Costa Rica	-217,8
Tsjechië	271,5	India	-210,5
Spanje	247,8	Ecuador	-199,2
Japan	218,0	Canada	-180,2

Bron: Departement Landbouw en Visserij op basis van NBB



6 AANDEEL VAN VLAANDEREN IN BELGIË EN EU

De agrohandel is een belangrijke pijler van de totale Vlaamse handel. De agrarische producten waren in 2019 volgens het nationale concept van de Nationale Bank van België goed voor 10,8% van de totale Vlaamse import en 13,4% van de totale export.

Het Vlaamse aandeel in de totale Belgische in- en uitvoer van agrarische producten bedraagt volgens het communautaire concept van de Nationale Bank van België respectievelijk 84,4% en 84,5%. Ten opzichte van de vorige jaren is het aandeel van de import en export voor Vlaanderen nagenoeg hetzelfde gebleven.

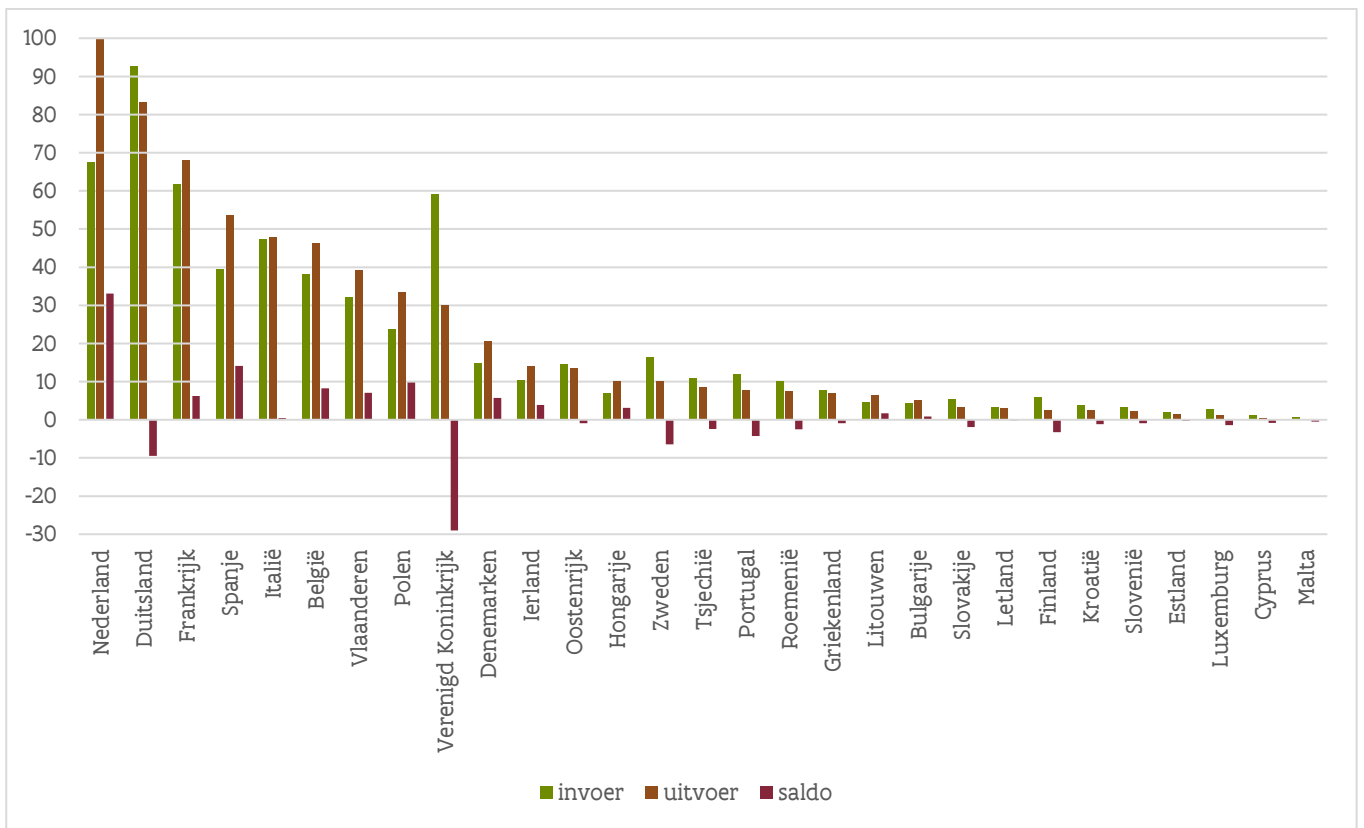
Vlaanderen is ook een vooraanstaande speler in de Europese agrohandel. Het aandeel van Vlaanderen in de EU bedraagt 5,6% bij de invoer van agrarische producten en 6,6% bij de uitvoer ervan. Bij de uitvoer vallen de hoge percentages op bij de overige gewassen (met o.a. tabak, cacao, vlas en koffie) (27%), suikerhoudende gewassen (21%), aardappelen (19%), meststoffen (18%), andere oliën en vetten (met o.a. margarine) (11%) en verwerkte groenten (11%).

Tabel 14: aandeel Vlaanderen in de Belgische en EU-handel van agrarische producten (hoofdgroepen), in miljoen euro en %, Vlaanderen, 2019

productgroep	invoer	uitvoer	saldo	invoer % België	uitvoer % België	invoer % EU	uitvoer % EU
akkerbouwproducten	13 312,4	14 633,4	1 320,9	89,29%	84,48%	7,28%	8,76%
aardappelen	722,4	1 820,9	1 098,5	80,94%	70,16%	9,38%	19,15%
afgeleide producten	2 598,9	3 712,1	1 113,2	86,32%	87,40%	5,72%	7,28%
bijproducten van granen	99,1	127,5	28,4	94,64%	85,50%	6,79%	8,37%
bijproducten van suikerraffinaderij	97,2	35,7	-61,4	88,14%	85,79%	11,98%	8,44%
droge peulvruchten	79,5	61,8	-17,7	77,32%	87,37%	6,17%	9,42%
graanproducten	1 859,9	3 852,7	1 992,8	80,97%	84,49%	5,69%	9,32%
granen in korrel	1 469,5	391,3	-1 078,2	88,55%	87,51%	7,66%	2,01%
oliehoudende bijproducten	477,8	385,0	-92,8	97,05%	95,51%	4,38%	8,83%
oliehoudende producten	1 313,8	734,3	-579,5	91,60%	93,22%	7,42%	6,40%
oliehoudende zaden	1 288,8	317,6	-971,2	99,19%	96,29%	8,71%	5,32%
overige gewassen	2 474,8	2 131,6	-343,1	96,14%	87,34%	13,16%	26,68%
suikerhoudende gewassen	33,0	114,8	81,8	95,96%	98,27%	9,40%	20,86%
suikerhoudende producten	542,7	895,0	352,3	88,33%	84,28%	6,61%	10,05%
zaaigoed	255,2	53,1	-202,0	90,28%	74,80%	7,40%	1,40%
dierlijke producten	5 065,4	7 507,4	2 442,0	72,99%	81,14%	4,52%	5,24%
andere dierlijke producten	103,6	68,0	-35,6	92,58%	80,38%	12,04%	6,30%
bijenhonig	54,0	55,8	1,7	94,28%	98,13%	6,24%	9,15%
eieren	178,6	185,5	6,9	91,63%	97,27%	7,73%	6,39%
fokdieren	68,3	112,6	44,3	98,86%	92,75%	3,43%	3,74%
gedroogd en gerookt vlees	117,2	69,5	-47,7	71,90%	61,03%	4,00%	2,14%
niet-eetbare producten	188,5	238,1	49,5	87,39%	88,71%	2,45%	2,94%
slacht- en gebruiksdieren	403,6	472,1	68,5	91,74%	85,53%	6,01%	5,40%
vers vlees	1 021,4	2 734,5	1 713,1	73,46%	90,00%	2,76%	5,74%
vleesbereidingen	450,1	635,7	185,5	71,88%	81,10%	4,32%	5,88%
zuivelproducten	2 480,0	2 935,7	455,8	67,55%	72,61%	6,01%	5,13%

//

Figuur 11: in- en uitvoer en saldo van agrarische producten bij EU-lidstaten, in miljard euro, 2019



Bron: Departement Landbouw en Visserij op basis van NBB en Comext (Eurostat)



FIGUREN

Figuur 1: agrarische invoer, uitvoer en handelssaldo, in miljard euro, Vlaanderen, 2016-2019	7
Figuur 2: agrarische invoer, uitvoer en handelssaldo opgesplitst per productgroep, in miljard euro, Vlaanderen, 2019.....	8
Figuur 3: in- en uitvoerwaarde van de vijf producthoofdcategorieën, in miljard euro, en aandeel van totale handel in %, Vlaanderen, 2019	9
Figuur 4: in- en uitvoer van akkerbouwproducten, in miljard euro, Vlaanderen, 2016-2019	10
Figuur 5: in- en uitvoer van dierlijke producten, in miljard euro, Vlaanderen, 2016-2019	11
Figuur 6: in- en uitvoer van tuinbouwproducten, in miljard euro, Vlaanderen, 2016-2019.....	12
Figuur 7: in- en uitvoer van agro-industriële producten, in miljard euro, Vlaanderen, 2016-2019	13
Figuur 8: in- en uitvoer van overige producten, in miljard euro, Vlaanderen, 2016-2019	14
Figuur 9: belangrijkste afzetmarkten voor agrarische producten, in %, Vlaanderen, 2019	22
Figuur 10: belangrijkste leveranciers van agrarische producten, in %, Vlaanderen, 2019	23
Figuur 11: in- en uitvoer en saldo van agrarische producten bij EU-lidstaten, in miljard euro, 2019	26

TABELLEN

Tabel 1: uitvoerwaarde en handelssaldo van twaalf belangrijkste agrarische exportproducten, in miljoen euro, Vlaanderen, 2019.....	8
Tabel 2: invoerwaarde en handelssaldo van de twaalf belangrijkste agrarische importproducten, in miljoen euro, Vlaanderen, 2019.....	9
Tabel 3: in- en uitvoer van aardappelen, in miljoen euro, Vlaanderen, 2019	15
Tabel 4: in- en uitvoer van granen, in miljoen euro, Vlaanderen, 2019.....	15
Tabel 5: in- en uitvoer van groenten, in miljoen euro, Vlaanderen, 2019	16
Tabel 6: in- en uitvoer van fruit, in miljoen euro, Vlaanderen, 2019	17
Tabel 7: in- en uitvoer van sierteeltproducten, in miljoen euro, Vlaanderen, 2019.....	18
Tabel 8: in- en uitvoer van vleesvee, in miljoen euro, Vlaanderen, 2019.....	19
Tabel 9: in- en uitvoer van zuivel, in miljoen euro, Vlaanderen, 2019.....	19
Tabel 10: in- en uitvoer van varkens, in miljoen euro, Vlaanderen, 2019.....	20
Tabel 11: in- en uitvoer van pluimveeproducten, in miljoen euro, Vlaanderen, 2019.....	20
Tabel 12: in- en uitvoer van visserijproducten, in miljoen euro, Vlaanderen, 2019	21
Tabel 13: top tien van landen waarmee Vlaanderen grootste handelsoverschot en –tekort heeft, in miljoen euro, 2019	23
Tabel 14: aandeel Vlaanderen in de Belgische en EU-handel van agrarische producten (hoofdgroepen), in miljoen euro en %, Vlaanderen, 2019.....	24

////////////////////////////////////